

מן התלמוד

 סדר מועד,
מסכת שבת, דף ק"ד

"מאי בנאין? אמר רבי יוחנן:
אלו תלמידי חכמים שעוסקין
בבנינו של עולם כל ימיהן"

 סומקי - אדומים
חיזורי - לבנים

הסבר: התלמוד מדבר על בגדיהם של בנאים שאין עליהם לכלוך, ורבי יוחנן מסביר שאין הכוונה לבנאים ממש אלא זהו כינוי לתלמידי חכמים.

על המפה

בית הקברות של קבוצת כנרת

בית הקברות כנרת נמצא ליד הכנרת. הוא נחנך בשנת 1911 ושימש את תושבי המושבה כנרת וקבוצת כנרת. הראשון שנקבר במקום היה מנחם מנדל שמואלביץ, ועם השנים נקברו בו אישים ידועים רבים, ביניהם נעמי שמר, רחל המשוררת, ברל כצנלסון, אברהם הרצפלד ואחרים. בבית הקברות יש גם חלקה מיוחדת לעולים מתימן שהתיישבו בכנרת, וחלקה ליהודים שגורשו מתל אביב בשנת 1917 וסבלו מתנאים קשים. אנשים רבים מבקרים במקום כדי להזדהות עם האישים הקבורים בו ולקבל מהם השראה.

בית הקברות כנרת
(Ilana Shkonik שקולניק, Wikipedia)

סדר מועד | מסכת שבת, דפים ק"ד - ק"כ
פרשת בלק | ו' י"ב בתמוז (28 ליוני - 4 ליולי)

דף קי"ד: חציצה בטבילה במקוה

בגד שנגע במת, או בדבר טמא אחר, נהיה טמא עד שטובלים אותו במקוה ואז הוא שוב להיות טהור. אולם, אם יש כתם על הבגד, הטבילה במקוה אינה מועילה מפני שהכתם חוצץ בין המים לבין הבגד, והמים אינם יכולים לטהר את הבגד. מצב זה נקרא "חציצה".

יש כלל חשוב בדיני טבילה: אם האדם אינו מקפיד על הכתם והוא אינו מפריע לו, הכתם אינו חוצץ, מפני שהוא נחשב חלק מהבגד. אבל, חכמים הוסיפו ותיקנו, כי אם הכתם מכסה את רוב הבגד, תמיד הוא חוצץ.

דף קט"ו: באיזו שפה אפשר לכתוב את החומש?

ישנה מחלוקת האם מותר לכתוב את החומש ואת הנביאים והכתובים בכל שפה, או רק בלשון הקודש ובשפה היגונית.

יש תנאים הסוברים, כי אם אדם כתב חומש באותיות רגילות, לא כמו האותיות של ספר תורה - היה צריך לגנוז את החומש, ואפילו בשבת הוא היה מוקצה, מפני שאי אפשר להשתמש בו.

בעלי התוספות כותבים, כי לאחר שנים רבות, כולם הסכימו שמותר לכתוב בכל לשון ושפה, מפני שחכמים ראו שהיהודים לא יצליחו ללמוד היטב, מפני שהם לא הכירו היטב את לשון הקודש.

כל המחלוקת היתה לגבי כתיבת חומשים, אך כמובן שאף ספר התורה כותבים בלשון הקודש בלבד, באותיות של ספר תורה.

דף קט"ז: דלקה בשבת

בשבת אסור לטלטל "מוקצה".

המשנה אומרת, שאם פוצצת אש ויש בבית ספרי תורה או תפילין שנמצאים יחד עם "מוקצה", מותר לקחת את התיק בו נמצא ספר התורה או תפילין בלי לנער את המוקצה, כדי להציל אותם מפני האש.

מדוע? מפני שחכמים חששו, שאם יצונו על היהודי לנער את ה"מוקצה" מספר התורה או התפילין לפני שהוא מוציא אותם, הוא עלול להתעכב והאש תשרוף חלילה את ספר התורה או את התפילין. לכן אמרו חכמים, שכשיש שרפה, יש להוציא מיד את ספרי התורה ואת התפילין, אפילו אם יש עליהם "מוקצה".

למשל, מי שהניח את התפילין בתוך שק מלא מטבעות, רשאי להציל את התפילין עם הכסף, ואינו צריך לנער את הכסף מן התיק.

דף קי"ז: סעודות השבת

בשבת אוכלים שלוש סעודות: סעודה אחת בלילה ושתי סעודות ביום.

רבי חידקא אומר, שצריך לאכול ארבע סעודות בשבת: סעודה אחת בלילה, ושלוש סעודות ביום. אבל חכמים חולקים עליו.

שלוש סעודות השבת נרמזות בפסוק (שמות): "אכלוהו היום, כי שבת היום לה'. היום לא תמצאוהו בשדה".

חברותא

★ | מן ההסטוריה

הקמת קבוצת כנרת

קבוצת כנרת היא יישוב מדרום לכנרת. הוא הוקם בשנת תרע"ד על ידי בנציון ישראלי, נוח נפתולסקי ומאיר רוטברג. הקבוצה הראשונה של המתיישבים במקום מנתה 16 חברים, שדגלו באידאולוגיית "כיבוש העבודה" ועבדו ביישובים הסמוכים. הם ישבו בחוות כנרת, שהוקמה כדי להכשיר פועלים יהודים לעבודה חקלאית. כמו כן, התיישבה במקום קבוצה של עולים מתימן, "תימני כנרת", שחיו במסגרת נפרדת. עם השנים גדל מספר התושבים, ובשנת 1929 עברו חברי הקבוצה להתיישבות הקבועה במרחק כשני קילומטרים מחצר כנרת, שם נמצא היישוב עד היום.

שלושת הבתים הראשונים בקבוצת כנרת, בשנות ה-20. במבנה המרכזי מבין שלושת הבתים על הגבעה, שוכן מוזיאון לתולדות כנרת (Wikipedia)

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער -

בתקופת ההסתגרות בבית עקב וירוס הקורונה, התנהל בבית משפחת כהן דיון סוער - האם להזמין לסעודת שבת את סבתא חיה בת ה-90 שגרה לבד במרחק קטן מהם, וכולם דאגו לה, כי רצו בטובתה כמוכן.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שהבדידות המתמשכת של סבתא מסוכנת יותר מהווירוס, וכדי להציל אותה מהבדידות מותר וחייבים לקחת סיכון מסוים. הם ישתדלו לשמור על כל הכללים, ההיגיינה והריחוק, אבל העיקר שסבתא תהיה עם המשפחה - כי גם זה חלק מהבריאות שלה.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה טענו שעם כל הצער שבדבר חייבים להקשיב להנחיות משרד הבריאות, וזה מסוכן לסבתא אם היא תבוא לסעודת שבת.

...ואה ?עתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפללתם עליה אתם מוזמנים לשאת אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

ימי בין המצרים

ימי בין המצרים הם התקופה שבין י"ז בתמוז ותשעה באב. הם נקראים כך על שם הפסוק במגילת איכה, "כל רודפיה השיגוה בין המצרים". בימים אלה, שחלים בין שני הצומות על חורבן ירושלים והמקדש, נוהגים מנהגי אבלות על החורבן, ונמנעים מתספורות וגילוח, חתונות, שמיעת מוזיקה וכדומה. בראש חודש אב, ובשבוע שחל בו תשעה באב, מוסיפים על מנהגי האבלות, וישנם מנהגים שונים בנושא. כמו כן, בימים אלה יש להיזהר במיוחד מסכנות.

| מי אני?

אני משה

- משוררת, מלחינה וזמרת ידועה.
- גדלה בקבוצת כנרת.
- שם משפחתה המקורי היה ספיר.
- כתבה את השירים "ירושלים של זהב", "שירת העשבים", "לו יהי" ועוד.
- כלת פרס ישראל לזמר עברי.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934		2883	2448	2448		2238	1948	0
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן בית המקדש ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת בית המקדש ה-2	-422 חורבן בית המקדש ה-1 וגלות בבל	חונת בית המקדש ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי הדמות בציור?
- 2 מהו המקום המתואר בציור, ומהם ההרים ממול?
- 3 אילו שירים רמזים בציור?
- 4 מה מסמל התכשיט על מצחה של הזמרת?

יְתוּמָא אֲטוּלָא לֵבָי
אֲבִילָא וְשֵׁלָא, שְׂעֵנָא אֶם מִכְשָׁלָא, מִיִּשְׁמַעְתָּ עָזָא יֵי
מִכְשָׁלָא עָזָא, יִשְׁמַעְתָּ עָזָא, יִשְׁמַעְתָּ עָזָא
מִכְשָׁלָא, יִשְׁמַעְתָּ עָזָא, יִשְׁמַעְתָּ עָזָא, יִשְׁמַעְתָּ עָזָא
יִשְׁמַעְתָּ עָזָא, יִשְׁמַעְתָּ עָזָא, יִשְׁמַעְתָּ עָזָא, יִשְׁמַעְתָּ עָזָא

מי אני?

שְׂעֵנָא אֶם מִכְשָׁלָא, לֵבָי

- א. שיר שכתבה נעמי שמר.
- ב. נקרא על שם תכשיט שנתן רבי עקיבא לאשתו רחל.
- ג. השיר מדבר על הגעגועים לירושלים.
- ד. נכתב לפני מלחמת ששת הימים, ונחשב להמנון המזוהה איתה.
- ה. לאחר המלחמה, נוסף לשיר בית המדבר על השיבה לירושלים.

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תר"ץ

5323
ה'רמ"ח

5260
ה'ת"ס

5258
ה'תרנ"ח

4900
ה'תר"ם

4800
ה'תר"ם

4650
ה'תר"ם

4260
ה'תר"ם

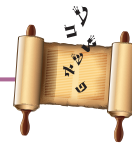

510
ה'תר"ם

519
ה'תר"ם

2019 שנת סיום הש"ס ללומי הדף היומי
2017 70 שנה למדינה
1969 הרב אריה לזין
1967 מלחמת ששת הימים
1948 הקמת המדינה
1947 העצמאות
1939 שואה
1897 הרצל
רבי יוסף קארו
1500 העת החדשה
1492 גירוש ספרד
הרמב"ם
רש"י
רבי סעדיה גאון
510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

על דברי האתון בלעם: "מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים", אומרים חז"ל: "אתה מבקש לעקור אומה החוגגת ג' רגלים". מה הקשר בין בלעם לשלושת הרגלים? ומדוע דווקא אותם הוא מבקש לעקור? המשנה באבות מציינת מה היו מידותיו הרעות של בלעם: "עין רעה ורוח גבוה ונפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע". שלושת הרגלים של עם ישראל הם בדיוק ההיפך משלוש המידות הרעות של בלעם: כנגד העין הרעה המסמלת קנאה - בא חג השבועות המבטא את שמחת האדם בחלקו בהבאת הביכורים. כנגד הרוח הגבוה המסמלת רדיפת כבוד - בא חג הסוכות בו האדם יוצא ממקומו המכובד אל דירת העראי תחת הסוכה שהיא כנגד "ענני הכבוד", וכנגד הנפש הרחבה המסמלת את התאוה - מגיע פסח המבטא את הימנעותו של האדם מאכילת חמץ והתגברותו על תאוות האכילה. שלושת הרגלים הם ביטוי לתכונות ישראליות מובהקות והפוכות לאלו של בלעם, ולכן דווקא בהם הוא נלחם.

סדר מועד | מסכת שבת, דפים קי"ח-ק"כ

דף קי"ח: עונג שבת

רבי יוחנן אמר בשם רבי יוסי, שמי שמענג את השבת זוכה לנכסים רבים. רב יהודה אמר בשם רב שהמענג את השבת זוכה שהקב"ה ממלא את משאלותיו.

איך מענגים את השבת? מכינים מאכלים מיוחדים לכבוד שבת קודש. שבת קודש כה חשובה, עד שאמר התנא רבי שמעון בר יוחאי, שאם כל עם ישראל היו שומרים שתי שבתות כפי שצריך, עם כל הדינים וההלכות, היו זוכים מיד לגאולה.

דף קי"ט: כבוד שבת קודש

התלמוד מתאר הנהגות של האמוראים, אשר עשו פעולות שונות לכבוד שבת המלכה. בערב שבת היה רבי חנינא מתעטף בבגדים נאים ואומר: "בוא ונצא לקראת שבת המלכה".

רבי ינאי היה אומר לקראת השבת "בואי כלה, בואי כלה".

בביתו של רבה בר רב נחמן היו מכינים ריקים רבים משוחים בשמן לכבוד השבת.

רבי אבא היה מזרז את מוכרי הפשר להספיק למכור הרבה בשר לכבוד שבת קודש.

רב ספרא היה חורף (מהבהב באש) את ראש הפקר לכבוד שבת, ואילו רבא היה מולח את הדגים.

כל זאת התלמוד מספר כדי להראות, שאפילו האמוראים שהיו תלמידי חכמים מופלגים ומכובדים ביותר, לא חסו על כבודם וטרחו בעצמם לכבוד שבת המלכה.

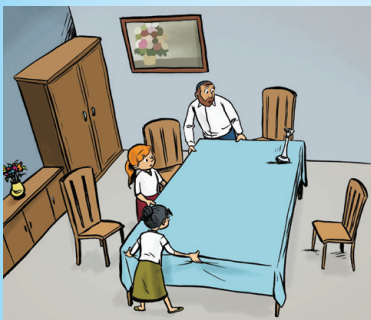
דף ק"כ: השוכח נר על השולחן

אם יהודי שכח בערב שבת נר שענה על השולחן ובשבת הוא רוצה להשתמש בשולחן, אסור לו לטלטל את הנר ולהזיז אותו למקום אחר, כי הנר הוא מוקצה.

רבי שמעון אומר, שמוותר לו לנענע את השולחן כדי שהנר יפול, כי רק הנר מוקצה ואילו השולחן אינו מוקצה. אבל, הוא צריך להיזהר שלא להפיל את הנר בצורה כזו שהאש בודאי תכבה.

מוותר לנער את הנר מן השולחן רק אם הוא שכח את הנר על השולחן. אבל, אם הוא הציב בכונה את הנר על השולחן - הוא אינו רשאי לנענע את השולחן, כי השולחן בעצמו גם נהיה מוקצה.

מדוע השולחן הוא מוקצה? מפני שהוא "בסיס לדבר האסור". כלומר, הנר הוא מוקצה, והשולחן הוא המקום של הנר, וכל חפץ שמשמש כמקום למוקצה, נהיה בעצמו למוקצה.

חידה!

מתחו קו בין שמות האמוראים לבין הדבר שכל אחד מהם עשה לכבוד שבת:

רב סבורא	בואי כלה
רבי אבא	בשר
רבא	דגים
רבה בר רב נחמן	ריקים
רבי ינאי	ראש בקר
רבי חנינא	בגדים נאים

שאלות השבוע

- מדוע בבגדיהם של תלמידי חכמים, כל כתם מהווה חציצה?
- מאיזה פסוק לומדים כמה סעודות צריך לאכול בשבת?
- לפי רבי שמעון בר יוחאי, כיצד ניתן להביא את הגאולה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il. *בפיקוח ראה חשבון יש לציין את מסי העולן עליו אתם עונים.

